ଏସ୍. ସତ୍ୟପାଲ ରେଡ୍ଡୀ ଆଦି

ବନାମ

ଏ. ପି. ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ମେ 6, 1994

[କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଏନ୍. ଭେଙ୍କଟଚଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950: ଅନୁଚ୍ଛେଦ 246 ଏବଂ 254 ।

ସପ୍ତମ ଅନୁସୂଚୀ - ତାଲିକା-III ଲିଖିତ ବିଷୟ 35 - ତାଲିକା-II - ଲିଖିତ ବିଷୟ 41 କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆଇନ - ରାଜ୍ୟ ଆଇନ - ମଧ୍ୟରେ ଅସଙ୍ଗତି – ନିର୍ଦ୍ଧାରଣର ପରୀକ୍ଷା - କ'ଣ - ନ୍ୟାୟାଳୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସୁସଂଗତ ପ୍ରଣୟନର ନିୟମ ଲାଗୁ କରିବା - ସମଗ୍ର ଯୋଜନା ଅଧିକୃତ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ସଂସଦର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ନିରୂପଣ କରିବା ।

ଏ. ପି. ପରିବହନ ଅଧସ୍ତନ ସେବା ନିୟମାବଳୀ : ନିୟମ 6 - ସହକାରୀ ମୋଟର ଯାନ ନୀରିକ୍ଷକ - ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା - ମୋଟର ଯାନ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଡିପ୍ଲୋମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ - ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ନିୟମରେ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ଯୋଗ୍ୟତା ଅର୍ଥାତ୍ ଡିଗ୍ରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ - ରାଜ୍ୟ ନିୟମ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନିୟମ ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ କି ।

ମୋଟର ଯାନ ଅଧିନିୟମ, 1988: ଧାରା 213 - ଏହାର ପରିସର ।

ମୋଟର ଯାନ ଅଧିନିୟମ, 1988 ର ଧାରା 212 (4) ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁସାରେ ମୋଟର ଯାନ ନୀରିକ୍ଷକ ପଦବୀ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗ୍ୟତା ମେକାନିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ଥିଲା । ତେବେ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ଅଧୀନରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ଏପି ପରିବହନ ଅଧସ୍ତନ ସେବା ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉଚ୍ଚ ଯୋଗ୍ୟତା ଅର୍ଥାତ୍ ମେକାନିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିଗ୍ରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ । ମେକାନିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମାଧାରୀ ଅପିଲକାରୀମାନେ ମୋଟର ଯାନ ନୀରିକ୍ଷକ ପଦବୀ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯାଇ ନଥିଲା, ସେମାନେ ଡିଗ୍ରୀ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କ୍ଷମତା ଉପରେ ଏ.ପି. ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ (i) ଯେହେତୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 246 ସହିତ ସମ୍ବିଧାନର ସପ୍ତମ ଅନୁସୂଚୀର ତାଲିକା III ର ଲିଖିତ ବିଷୟ 35 ଅନୁଯାୟୀ

ମୋଟର ଯାନ ଅଧିନିୟମ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲା, ଏହି ଅଧିନିୟମକୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚତା ମିଳିଥାଏ ଏବଂ କେବଳ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କ୍ଷମତା ସେହି ପରିମାଣରେ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଏ; ଏବଂ **(ii)** ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶାସନ ସହିତ ସଂଘର୍ଷ କରୁଛି, ତାହା ରାଜ୍ୟ ଶାସନ ଉପରେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହେବ, ଯଦି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **254** କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୁଏ **।**

ଉତ୍ତରଦାତା-ରାଜ୍ୟ ପକ୍ଷରୁ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ **(i)** ଧାରା **213** ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗ୍ୟତା ଅପେକ୍ଷା ଉଚ୍ଚତର ଯୋଗ୍ୟତା ସ୍ଥିର କରିବାର କ୍ଷମତାରୁ ବଞ୍ଚିତ ନୁହଁନ୍ତି; ଏବଂ**(ii)** ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଏବଂ "ସରକାରୀ ସେବା" ତାଲିକା **II** ର ଲିଖିତ ବିଷୟ **41** ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କ୍ଷମତା ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **309**ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ନାହିଁ, ତେଣୁ, ରାଜ୍ୟ ନିୟମଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷମତାତୀତ ନୁହେଁ **।**

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : **1.** ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗରେ କୌଣସି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ନାହିଁ କିମ୍ବା ମୋଟର ଯାନ ଅଧିନିୟମ, **1988** ର ଧାରା **213 (4)** ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମାବଳୀ ଏବଂ ଧାରା **309** ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ବୈଧାନିକ ନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ଅସଙ୍ଗତି ନାହିଁ **।**

2. ସମାନ କ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ ଅଧିକାର ରଖୁଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଆଇନ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ବିରୋଧ କିମ୍ବା ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଅଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ସମନ୍ୱୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ କି ନାହିଁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ସମକାଳୀନ ତାଲିକାରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ ସମାନ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅଧିକାର କରୁଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ଦୁଇଟି ଆଇନ ମଧ୍ୟରେ ବିରୁଦ୍ଧତା ଅଛି କି ନାହିଁ **।** ଅନୁଚ୍ଛେଦ **254** "ସେହି ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ" ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥାଏ **।** ଯେତେବେଳେ ଉଭୟ ନିୟମ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସଙ୍ଗତ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟଟିକୁ ଅମାନ୍ୟ ନକରି ଗୋଟିଏକୁ ପାଳନ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ପ୍ରତିକୂଳତା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ **।** ଯେତେବେଳେ ସମାନ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରୁଥିବା ଉଭୟ ଆଇନ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତଥ୍ୟ ସମୂହରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ଫଳାଫଳ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଲେ ପ୍ରତିକୂଳତା ସୃଷ୍ଟି ହେବ **।** କିନ୍ତୁ ଅଦାଲତକୁ ଆପାତତଃ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର

ସମନ୍ୱୟ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରୟାସ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୁସଂଗତ ରାୟ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ । ଅସଙ୍ଗତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ସଂସଦର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ନିରୂପଣ କରିବା ଯାହା ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକୃତ ସମଗ୍ର କ୍ଷେତ୍ରକୁ ବିଚାରରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯିବ । ଉପଯୁକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ହେବ ଉଭୟ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଯାଇପାରିବ କି କିମ୍ବା ଉଭୟ ଆଇନ ଏକାଠି ତିଷ୍ଠି ରହିପାରିବ କି ନାହିଁ ।

3.1.ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ କ୍ଷମତାର ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ଧାରା **213** ସ୍ୱୟଂ ଦର୍ଶାଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଜର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଚାଳନା କରିଥାନ୍ତି । ତେଣୁ, ଧାରା **213** ର ଉପଧାରା **(1)** ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପରିବହନ ବିଭାଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁଥିବା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହାର ଉପଧାରା **(4)** ମଧ୍ୟ କ୍ଷମତାକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖେ । ଆବଶ୍ୟକ ନିହିତାର୍ଥ ଦ୍ୱାରା, ଏହା ମୋଟର ଯାନ ବିଭାଗର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର କ୍ଷମତାକୁ ମଧ୍ୟ ସଂରକ୍ଷିତ କରିଥାଏ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାହା କରାଯାଇଥିଲା ତାହା କେବଳ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଥିଲା, ଯଦି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ତେବେ ଉଚ୍ଚତର ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ କ୍ଷେତ୍ର ଖୋଲା ରହିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସମୟରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଯୋଗ୍ୟତା ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚତର ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରିବେ, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା **213** ର ଉପଧାରା **(4)** ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗ୍ୟତାଠାରୁ କମ୍ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥିତିରେ, ଅର୍ଥାତ୍ କମ୍ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଉଭୟ ନିୟମ ପରସ୍ପର ସହ ଧକ୍କା ନହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

3.2.ଯେତେବେଳେ ଉଭୟ ନିୟମକୁ ସମନ୍ୱୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଉଭୟ ନିୟମର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ କୌଣସି ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ କିମ୍ବା ଅସଙ୍ଗତି ନଥାଏ । ଉଭୟ ନିୟମ ସମନ୍ୱୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ ଏବଂ ଉଭୟ ନିୟମକୁ ପ୍ରଭାବ ଦିଆଯାଇପାରିବ । ତେଣୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **254** ଅନୁଯାୟୀ ଅସଙ୍ଗତି କିମ୍ବା ପ୍ରତିକୂଳତାର ଯୋଗ୍ୟତା ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ ନାହିଁ ।

A.P.T.S.S ନିୟମର ନିୟମ **6** ଅବୈଧ ।

ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଏଚ୍. ଏସ୍. ଧିଲନ୍, **[1972] 2** ଏସ୍.ସି.ଆର୍. **33,** ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଏସ୍.ଏସ୍. ରେଡ୍ଡୀ ବନାମ ଏ.ପି. ସରକାର

ଦେୱାନୀ ଅପିଲିୟ ଅଧିକାରିତା : 1994ର ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 4440-42 ।

1992 ର ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 2757 ରେ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ହାଇଦ୍ରାବାଦର 30.7.93 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜି.କେ. ମାଧବ ରେଡ୍ଡୀ, ଏଚ୍.ଏସ୍. ଗୁରୁରାଜ ରାଓ, ଜି. ପ୍ରକାଶ, ରାମକୃଷ୍ଣ ରେଡ୍ଡୀ, ଟି.ଭି. ରତ୍ନମ ଏବଂ ଏ.ଡି.ଏନ୍. ରାଓ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ ଭି.ଆର. ରେଡ୍ଡୀ ଏବଂ ଟି.ଭି.ଏସ୍.ଏନ୍. ଚାରି ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଏ.ପି. ଲୋକ ସେବା ଆୟୋଗ 20 ଏପ୍ରିଲ 1992 ରେ ଏକ ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରି ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ପରିବହନ ଅଧସ୍ତନ ସେବାରେ ସହକାରୀ ମୋଟର ଯାନ ନିରୀକ୍ଷକ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲେ । ଯଦିଓ ଅପିଲକାରୀମାନେ ଉକ୍ତ ପଦବୀ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ଯେହେତୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ କେବଳ ମେକାନିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ଯୋଗ୍ୟତା ଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ସର୍ତ୍ତ ସ୍ୱରୂପ ମେକାନିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଅଟୋମୋବାଇଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିଗ୍ରୀ କିମ୍ବା ଅଟୋମୋବାଇଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା କିମ୍ବା କୌଣସି ସମକକ୍ଷ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦକ୍ଷତା ଉପରେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇ ଏ.ପି. ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣରେ ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା ଗୁଡିକ 2757/92 ଏବଂ ଅନ୍ୟ କେତେକ ଦାୟର କରିଥିଲେ, ଏହି ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇ ଯେ ଏହା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଥିଲା ଯାହାକୁ ମୋଟର ଯାନ ଅଧିନିୟମ, 1988 ର ଧାରା 212 (4), ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଅଧିନିୟମ' ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ଅଧିକାରୀ ଶ୍ରେଣୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ନିମ୍ନମତେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ:

"1.ଯୋଗ୍ୟତା -

(1) ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପାସ୍ ହେବାର ସର୍ବନିମ୍ନ ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷାଗତ ଯୋଗ୍ୟତା; ଏବଂ

2 (i) ମେକାନିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା (3 ବର୍ଷର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ) କିମ୍ବା

(ii) ....

(iii) ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା ବୋର୍ଡ (3 ବର୍ଷର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମେକାନିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା କିମ୍ବା

(iv) କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମତୁଲ୍ୟ ଘୋଷିତ ଉପରୋକ୍ତ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ବିଭାଗରେ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ।"

ଯେତେବେଳେ ଅପିଲକାରୀମାନେ ଉକ୍ତ ପଦବୀ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବା ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମେକାନିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ସ୍ନାତକ ଯୋଗ୍ୟତାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ, ଅଧିନିୟମ ସହିତ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ ଆସି ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥାଏ । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ନିଜର 30 ଜୁଲାଇ, 1993 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ କେ. ମାଧବ ରେଡ୍ଡୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଗୁରରାଜା ରାଓ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 246 ସହିତ ପଠାଯାଇଥିବା ସମ୍ବିଧାନର ସପ୍ତମ ଅନୁସୂଚୀର ତୃତୀୟ ତାଲିକାର ପ୍ରବେଶିକା 35 ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ଏହି ଅଧିନିୟମକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ କେବଳ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ସହକାରୀ ମୋଟର ଯାନ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କ୍ଷମତା ସେହି ପରିମାଣରେ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିଗ୍ରୀର ଯୋଗ୍ୟତାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅସିଦ୍ଧ ହୋଇଯାଏ, କାରଣ ଏହା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗ୍ୟତା ସହିତ ବିଭ୍ରାନ୍ତିକର ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ, ରାଜ୍ୟ ନିୟମ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ । ଏହାର ସମର୍ଥନରେ, ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମେକାନିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ଡିପ୍ଲୋମା ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଏପି ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସେହି ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ । ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶାସନ ସହିତ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ ଅଛି, ତେଣୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 254 ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶାସନ ରାଜ୍ୟ ନିୟମ ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ ।

ବିଦ୍ୱାନ ଏ.ଏସ୍.ଜି. ଶ୍ରୀ ଭି. ଆର୍. ରେଡ୍ଡୀ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 213ର ଉପଧାରା (1) ଅଧିନିୟମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଜଣେ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଅଧିକାରୀ ବର୍ଗଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ଉପଧାରା (4) କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି ପଦବୀରେ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଅଧିକାରୀ ବର୍ଗ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ "ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା" ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ଏବଂ ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ

ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବାରୁ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗ୍ୟତାଠାରୁ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର କ୍ଷମତାରୁ ସେମାନେ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ଏବଂ "ସରକାରୀ ସେବା" ର ଦ୍ୱିତୀୟ ତାଲିକାର ଲିଖିତ ବିଷୟ 41 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କ୍ଷମତା ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ରାଜ୍ୟ ନିୟମଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷମତାତୀତ ନୁହେଁ ।

ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିବାଦଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆମର ଚିନ୍ତିତ ବିଚାର ପରେ, ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାଉଛୁ ଯେ ରାଜ୍ୟର ଯୁକ୍ତି ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଯେ "ମୋଟର ଯାନ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି" ପାଇଁ ଧାରା 213ରେ ଥିବା ପ୍ରାନ୍ତସ୍ଥିତ ଟିପ୍ପଣୀ ଧାରାର ବିଷୟ-ବସ୍ତୁକୁ ସୂଚିତ କରେ । ଉପଧାରା (1) ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୋଟର ଯାନ ବିଭାଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିପାରିବେ ଏବଂ "ଏଭଳି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏହାର ଅଧିକାରୀ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି କରିପାରିବେ ଯାହା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିବେ" । ନିଯୁକ୍ତି କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଦକ୍ଷ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଚୟନ କରିବାର କ୍ଷମତା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ଯାହାକୁ ଏହା ପଦବୀ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ନିର୍ବାହ କରିବ ବୋଲି ମନେ କରେ । ଏଥିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଚୟନ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର କ୍ଷମତା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ସଂସଦ ଧାରା 213 (1) ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସେହି କ୍ଷମତା ସଂରକ୍ଷଣ କରିଥିଲା ଏବଂ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁଥିବା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲା । ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଉପଧାରା (4) ସରକାରୀ ରାଜପତ୍ରରେ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ "ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ" କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ, ଯାହା ଏହାର ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ଅଧିକାରୀ ବର୍ଗ ଏପରି ଅଧିକାରୀ ଭାବରେ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କ୍ୟାଡରରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ଧାରଣ କରିବେ । ସମ୍ବିଧାନର ସପ୍ତମ ଅନୁସୂଚୀର ତାଲିକା II (ରାଜ୍ୟ ତାଲିକା) ର ଲିଖିତ ବିଷୟ 41 ଅନୁଯାୟୀ, ସରକାରୀ ସେବାରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 213 ର ଉପ-ଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସେବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ସର୍ବାଗ୍ରେ ରହିଛି, ଯେହେତୁ ଲିଖିତ ବିଷୟ 35 ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଥିବା ବିଷୟ ସମକାଳୀନ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ।ଧାରା 213 ର ଉପ-ଧାରା (4) ମଧ୍ୟ "ଉକ୍ତ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ବର୍ଗଙ୍କୁ ଯେପରି ନିଯୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ଧାରଣ କରିବେ", ସେମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ "ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତା" ଠାରୁ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟତା ସ୍ଥିର କରିବାର କ୍ଷମତା ସଂରକ୍ଷଣ କରେ ।

ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 246ରେ ପରିସରକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, *ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଏଚ୍.ଏସ୍. ଧିଲନ୍,* [1972] 2 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 33, 47ରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସାତ ଜଣ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଏକ ବିଚାରପୀଠ ଏହିପରି ରାୟ ଦେଇଥିଲେ:

> "ସପ୍ତମ ଅନୁସୂଚୀରେ ଥିବା ତିନୋଟି ତାଲିକା ସହିତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 246କୁ ପଠନ କଲେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 246ରେ ଖଣ୍ଡ (2) ଏବଂ (3) ରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ପ୍ରଥମ ତାଲିକାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ପାଇଁ ସଂସଦର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କ୍ଷମତା ରହିଛି । ତାଲିକା II ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ କୌଣସି ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ଲାଗି ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳଗୁଡ଼ିକର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କ୍ଷମତା ରହିଛି, କିନ୍ତୁ ଏହା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 246ରେ ଖଣ୍ଡ (1) ଏବଂ (2) ଅଧୀନରେ ରହିଛି । ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ତାଲିକା I ଏବଂ III ରେ ଥିବା ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ସଂସଦୀୟ ଆଇନକୁ ସର୍ବୋପରିସ୍ଥ କରିବା । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 246ରେ ଖଣ୍ଡ (4) ଅନୁଯାୟୀ, ସଂସଦ କୌଣସି ରାଜ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିବା ଭାରତର ରାଜ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରର କୌଣସି ଅଂଶ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ତାଲିକାରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟ ଉପରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସକ୍ଷମ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 248 କେନ୍ଦ୍ର ସଂସଦକୁ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର ଅବଶିଷ୍ଟ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ।"

ତେଣୁ ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନ ଯେ ତାଲିକା I ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ଯେକୌଣସି ବିଷୟ କିମ୍ବା ସମ୍ବିଧାନର ସପ୍ତମ ଅନୁସୂଚୀର ତାଲିକା III ରେ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭା ସହିତ ସମକାଳୀନ କ୍ଷମତା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କ୍ଷମତା ସଂସଦର ଅଛି ଯାହା ତାଲିକା III ରେ ଥିବା ଯେକୌଣସି ଲିଖିତ ବିଷୟ ଉପରେ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିବା ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ରାଜ୍ୟ ଆଇନ ଉପରେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହେବ । ଯଦି ଉକ୍ତ ଆଇନ ସେହି ପରିମାଣରେ ସମାନ କ୍ଷେତ୍ର ଅଧିକାର କରିବା ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ କିମ୍ବା ଅମେଳ ହୁଏ, ତେବେ ରାଜ୍ୟ ଆଇନ ବାତିଲ ହୋଇଯାଏ କିମ୍ବା ଅକାମୀ ହୋଇଯାଏ । ଏହା ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନ ଯେ ଯେତେବେଳେ ସଂସଦ ଏବଂ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 246 (2) ଅନୁଯାୟୀ ସେହି କ୍ଷମତା ପ୍ରାପ୍ତ କରନ୍ତି ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ଆଇନ ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ପରେ ସମବର୍ତ୍ତୀ ତାଲିକାରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ଦ୍ୱାରା, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 246 (2) ସମବର୍ତ୍ତୀ ତାଲିକାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯେକୌଣସି ବିଷୟ ଉପରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ, ସଂସଦ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ଆଇନ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ଆଇନ ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ପାଇଥାଏ, ଯଦି ରାଜ୍ୟ ଆଇନ ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କ ବିଚାର ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ନଥାଏ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସମ୍ମତି ଗ୍ରହଣ ନ କରିଥାଏ । ସମାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଆଇନ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ବିରୋଧ କିମ୍ବା ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଅଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମନ୍ୱିତ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବେ କି ନାହିଁ, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ସମବର୍ତ୍ତୀ ତାଲିକାରେ

ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ ସମାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡିକ ଅଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ ଦୁଇଟି ଆଇନ ମଧ୍ୟରେ ବିରୋଧ ଅଛି କି ନାହିଁ । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 254 "ସେହି ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ" ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରିଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଉଭୟ ନିୟମ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସଙ୍ଗତ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟଟିକୁ ଅମାନ୍ୟ ନକରି ଗୋଟିଏକୁ ପାଳନ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ବିରୋଧ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ସମାନ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରୁଥିବା ଉଭୟ ଆଇନ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତଥ୍ୟ ସମୂହରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ଫଳାଫଳ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଲେ ପ୍ରତିକୂଳତା ସୃଷ୍ଟି ହେବ । କିନ୍ତୁ ଅଦାଲତକୁ ଆପାତତଃ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସମନ୍ୱୟ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରୟାସ କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମନ୍ୱୟପୂର୍ଣ୍ଣ ରାୟ ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ । ଅସଙ୍ଗତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ସଂସଦର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଯାହା ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକୃତ ସମଗ୍ର କ୍ଷେତ୍ରର ବିଚାରରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯିବ । ଉପଯୁକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ହେବ ଉଭୟ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଆଇନ ଏକାଠି ତିଷ୍ଠି ରହିପାରିବ କି ନାହିଁ । ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ କ୍ଷମତାର ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ଧାରା 213 ସ୍ୱୟଂ ଦର୍ଶାଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଜର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଚାଳନା କରିଥାନ୍ତି । ତେଣୁ, ଧାରା 213 ର ଉପ-ଧାରା (1) ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପରିବହନ ବିଭାଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ମନେ କରୁଥିବା ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହାର ଉପଧାରା (4) ମଧ୍ୟ ଏହି କ୍ଷମତାକୁ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖେ । ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରଭାବ ଦ୍ୱାରା, ଏହା ମୋଟର ଯାନ ବିଭାଗର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର କ୍ଷମତାକୁ ମଧ୍ୟ ସଂରକ୍ଷିତ କରିଥାଏ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାହା କରାଯାଇଥିଲା ତାହା କେବଳ ସର୍ବନିମ୍ନ ଯୋଗ୍ୟତାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଥିଲା, ଯଦି ଆବଶ୍ୟକ ମନେ କରନ୍ତି, ତେବେ ଉଚ୍ଚ ଯୋଗ୍ୟତା ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ କ୍ଷେତ୍ର ଉନ୍ମୁକ୍ତ ଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣୀତ ଯେକୌଣସି ଆଇନର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ରହି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର କ୍ଷମତା ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ରାଜ୍ୟ ଅଧୀନରେ କୌଣସି ପଦ କିମ୍ବା ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଯେହେତୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପରିବହନ ବିଭାଗ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଏବଂ ସେହି ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ଅଧିକାରୀମାନେ ରାଜ୍ୟ ସେବାର ଅଟନ୍ତି, ନିଜସ୍ୱ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ସମୟରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏକ ଆବଶ୍ୟକ ସହାୟକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ହକଦାର । କିନ୍ତୁ ଏପରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହି ଯୋଗ୍ୟତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚତର

ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରିବେ, କିନ୍ତୁ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 213 ର ଉପଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗ୍ୟତାଠାରୁ କମ୍ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ଥିତିରେ, ଅର୍ଥାତ୍ କମ୍ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି, ଉଭୟ ନିୟମ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରସ୍ପର ସହିତ ବାଧା ନଦେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରା 213 (4) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଣୀତ ନିୟମ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଣୀତ ସାମ୍ବିଧାନିକ ନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ ସମନ୍ୱୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଏ, ସେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପଦ କିମ୍ବା ଶ୍ରେଣୀର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ଉଭୟ ନିୟମର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ କୌଣସି ଅସଙ୍ଗତି କିମ୍ବା ଅମେଳ ନାହିଁ ଯାହା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 213 ର ଉପ-ଧାରା (4) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଯୋଗ୍ୟତା ସହିତ ସମାନ ।

ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି ଯେ ଏ.ପି. ପରିବହନ ଅଧସ୍ତନ ସେବା ନିୟମାବଳୀ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହାର ନିୟମ 6 ରେ ଉପରୋକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇଛି।ମେକାନିକାଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂରେ ସ୍ନାତକ ହେଉଛି ଡିପ୍ଲୋମା ଅପେକ୍ଷା ଉଚ୍ଚତର ଯୋଗ୍ୟତା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ । ଯେହେତୁ ଧାରା 213 (4), ଅଧିନିୟମର ଧାରା 217 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଏପରି କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ, ତେଣୁ ବୈଧାନିକ ନିୟମଗୁଡ଼ିକ ବୈଧ ରହିଥାଏ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ନିୟମ ସହିତ ଟକ୍କର ନ ଦେଇ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ଉଭୟ ନିୟମ ସମନ୍ୱିତ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ଏବଂ ଉଭୟ ନିୟମକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇପାରିବ । ତେଣୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 254 ଅନୁଯାୟୀ ଅସଙ୍ଗତି କିମ୍ବା ବିରୋଧର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆମେ ଦେଖୁ ନାହୁଁ ଯେ ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗରେ କୌଣସି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଅଛି କିମ୍ବା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 309 ର ପ୍ରାବଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ବୈଧାନିକ ନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 213 (4) ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମାବଳୀର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାରେ ଅସଙ୍ଗତି ଅଛି । ରାଜ୍ୟ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିଯୁକ୍ତି ବୈଧ ଏବଂ ଆଇନଗତ ଅଟେ ।

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ତଦନୁଯାୟୀ ଖାରଜ ହୋଇଛି, କିନ୍ତୁ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ବିନା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ।

ଟି.ଏନ୍.ଏ. ଅପିଲ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।